

AR TAISYKLINGAI IŠTARIAME JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS MIESTŲ, MIESTELIŲ, KAIMŲ IR VIENSĖDŽIŲ PAVADINIMUS?

Jurbarko rajono savivaldybės miestų, miestelių, kaimų ir viensėdžių sąrašas

Eržvilko seniūnija	
Avietiškių k. (Aviėtiškiai) (1)	Pagojo k. (Pagojys) (3 ^b)
Balandžių k. (Balañdziai) (2)	Palabaukščių k. (Palabaukščiai) (3 ^{4b})
Baužaičių k. (Baužaičiai) (1)	Pašaltuonio k. (Pašaltuonys) (3 ^{4b})
Būdų vs. (Būdos) (4)	Paupio k. (Paupys) (3 ^b)
Būkintlaukio k. (Būkintlaukis) (1)	Paupynio k. (Pāupynis) (1)
Būtaičių k. (Būtaičiai) (1)	Paviščiovio k. (Paviščiovys) (3 ^{4b})
Čepaičių k. (Čepaičiai) (1)	Petkaičių k. (Petkaičiai) (1)
Daugėlių k. (Daugėliai) (2)	Pikelių k. (Pikeliai) (1)
Dirvonų k. (Dirvona) (4)	Plekių k. (Plekiai) (4)
Dugnų k. (Dugna) (4)	Polų k. (Pólai) (1)
Dūdlaukio k. (Dūdlaukis) (1)	Pratvalkų k. (Pratvalkai) (3 ^b)
Eimantų k. (Eimanta) (4)	Pužiškių k. (Pūžiškiai) (1)
Eržvilko k. (Eržvilkas) (3 ^b)	Rikyškių k. (Rikyskiai) (2)
Eržvilko mstl. (Eržvilkas) (3 ^b)	Rimšų k. (Rimšai) (4)
Fermų k. (Fėrmos) (1)	Ropynės k. (Ropynė) (2)
Gabšiškių k. (Gabšiškiai) (2)	Rudžių k. (Rūdžiai) (2)*
Garšvilų k. (Garšvilai) (2)	Rutkiškių k. (Rutkiškiai) (1)
Kalnučių k. (Kalnūčiai) (2)	Sarakiškių k. (Sārakiškiai) (1)
Kartupių k. (Kártupiai) (1)*	Sarapiniškių k. (Sarapiniškiai) (1)
Klevinės k. (Klevinė) (2)	Skliausčių k. (Skliausčiai) (4)
Kubiliškės k. (Kubiliškė) (1)	Smaidrių k. (Smáidriai) (1)
Kulvertiškių k. (Kulvertiškiai) (2)	Sniegoniškės k. (Sniegōniškė) (1)*
Lendrynės k. (Lendrỹnė) (2)	Steponavos k. (Steponavà) (2)
Lenkčių I k. (Lenkčiai) (4)	Stiegvilų k. (Stiegvila) (4)
Lenkčių II k. (Lenkčiai) (4)	Šveisčių k. (Šveisčiai) (4)
Lentinės k. (Lentinė) (2)	Tadaušavos k. (Tadaušavà) (2)
Leonavo k. (Leonāvas) (2)	Taubučių k. (Taubūčiai) (2)*
Lybiškių k. (Lỹbiškiai) (1)	Taučelių k. (Taučėliai) (2)
Milaičių k. (Milaičiai) (1)	Trakų k. (Trākai) (2)
Mosteikių k. (Mosteikiai) (2)	Užakmenių k. (Užakmeniai) (1)
Naujininkų k. (Naujiniñkai) (2)	Užšešuvių k. (Užšešuviai) (1)
Openiškės k. (Ōpeniškė) (1)	Varlaukio k. (Várlaukis) (1)
Paberžių k. (Pabėržiai) (1)	Varnaičių k. (Várnaičiai) (1)
Padvarninkų k. (Padvárninkai) (1)	Verėpų k. (Verėpai) (1)
Pagatupio k. (Pagatupys) (3 ^{4b})	Viršiliškės k. (Viršiliškė) (1)
Pagirių k. (Pagiria) (3 ^b)	Žukaičių k. (Žukaičiai) (1)
Girdžių seniūnija	
Bacių k. (Bacia) (4)	Kavolių I k. (Kavolia) (4)
Butkaičių k. (Butkaičiai) (1)	Kavolių II k. (Kavolia) (4)

Būtrimų k. (Būtrimai) (2)	Kuzių k. (Kuziai) (4)
Dargių k. (Dargiai) (1)	Miliušių k. (Miliušiai) (2)
Drebulynės k. (Drebulynė) (2)	Naujininkų k. (Naujiniškai) (2)
Džiugų k. (Džiugai) (4)	Paantvardžio II k. (Paantvardys) (3 ^{4b})
Eidukiškių k. (Eidukiškiai) (1)	Pavidaujo k. (Pavidaujys) (3 ^{4b})
Girdžių k. (Girdžiai) (4)	Pavidaujo I k. (Pavidaujys) (3 ^{4b})
Gudelių k. (Gudėliai) (2)	Pavidaujo II k. (Pavidaujys) (3 ^{4b})
Jerubiškių k. (Jėrubiskiai) (1)*	Pavidaujo III k. (Pavidaujys) (3 ^{4b})
Jokūbaičių I k. (Jokūbaitiai) (1)	Pažerų k. (Pažėrai) (1)
Jokūbaičių II k. (Jokūbaitiai) (1)	Pocaičių k. (Pocaitiai) (1)
Jurgeliškių k. (Jurgeliškiai) (2)	Ridikiškių k. (Ridikiškiai) (1)
Juodaičių seniūnija	
Juodaičių k. (Juodaitiai) (1)	Pakarklio k. (Pakarklys) (3 ^b)
Mišiūnų k. (Mišiūnai) (1)	Pavietavos k. (Pavietavà) (2)
Pagausančio I k. (Pagausantys) (3 ^{4b})	Užringio k. (Užringis) (1)
Pagausančio II k. (Pagausantys) (3 ^{4b})	
Jurbarko miesto seniūnija	
Jurbarko m. (Jurbarkas) (3 ^a)	
Jurbarkų seniūnija	
Antkalniškių k. (Antkalniškiai) (2)	Lukšių k. (Lukšiai) (4)
Antkalnių k. (Antkalniai) (1)	Mantvilių k. (Mantviliai) (2)
Balneliškių k. (Balnėliškiai) (1)*	Mantvilių II k. (Mantviliai) (2)
Balnių k. (Balniai) (2)	Meškininkų k. (Meškiniškai) (2)
Balnių II k. (Balniai) (2)	Mikutaičių I k. (Mikutaitiai) (1)
Bandzinų I k. (Bandžinai) (2)	Mikutaičių II k. (Mikutaitiai) (1)
Bandzinų II k. (Bandžinai) (2)	Naujasodžių k. (Naujāsodžiai) (1)
Bendžių k. (Bendžiai) (4)	Naujininkėlių k. (Naujininkėliai) (2)
Buitkiškių k. (Buĩtkiškiai) (1)	Palėkių k. (Palėkiai) (1)
Dainių k. (Dainiai) (4)	Pašvenčio k. (Pašventys) (3 ^b)
Dainių II k. (Dainiai) (4)	Rauktiškių k. (Raũktiškiai) (1)
Dargaitėlių k. (Dargaitėliai) (2)	Rotulių k. (Rõtuliai) (1)
Drebulynės k. (Drebulynė) (2)	Rotulių II k. (Rõtuliai) (1)
Gedžių k. (Gedžiai) (4)	Rukšnių k. (Rukšniai) (4)
Geišių k. (Geišiai) (4)	Saukų k. (Saukai) (4)
Giedrių k. (Giedriai) (4)	Smukučių k. (Smukučiai) (2)
Globių k. (Globiai) (4)	Telviakų k. (Telviakai) (4)
Greičių k. (Greičiai) (4)	Užkalnių k. (Užkalniai) (1)
Jerubiškių k. (Jėrubiskiai) (1)	Užvajočių k. (Užvajočiai) (1)
Jokymiškių k. (Jokymiskiai) (2)	Vajotų k. (Vajotai) (4)
Jurbarkų k. (Jurbarkai) (4)	Valuckų k. (Valuckai) (2)
Kalnėnų k. (Kalnėnai) (3 ^a)	Vanaginės k. (Vanaginė) (2)
Kalniškių k. (Kálniskiai) (1)	Velėniškių k. (Velėniškiai) (1)*
Kažemėkų k. (Kažemėkai) (2)	Vertimų k. (Vertimai) (2)
Klišių k. (Klišiai) (4)	Vidugirio k. (Vidùgiris) (1)
Kriščiaviškės k. (Kriščiaviškė) (1)*	Vilniškių k. (Vilniškiai) (4)

Kuturių k. (Kuturiai) (3 ^b)	Žindaičių k. (Žindaičiai) (1)
Lemantiškių k. (Lemantiškiai) (2)	Žirniškių k. (Žirniškiai) (1)
Raudonės seniūnija	
Adomaitiškės k. (Adomaitiškė) (2)	Naujokų k. (Naujoka) (4)
Ambrucių k. (Ambručiai) (4)	Paantvardžio k. (Paantvardys) (3 ^{4b})
Andriušiūnų k. (Andriušiūnai) (1)	Pamituvio I k. (Pamituvys) (3 ^{4b})
Balandžių k. (Balaždžiai) (2)	Pamituvio II k. (Pamituvys) (3 ^{4b})
Bartiškių k. (Bartiškiai) (3 ^b)	Parevių k. (Pareviai) (3 ^b)
Birbilų k. (Birbila) (3 ^b)	Pasnietalio k. (Pasnietalys) (3 ^{4b})
Čerbų k. (Čerba) (4)	Pjaunių k. (Pjaunia) (4)
Dangutiškės k. (Dangutiškė) (2)*	Pupkaimio k. (Pupkaimis) (1)
Dubinskių k. (Dubinskiai) (4)	Raudonėnų k. (Raudonėnai) (1)
Graužėnų k. (Gaužėnai) (1)	Raudonės k. (Raudonė) (2)
Ivoniškių k. (Ivoniškiai) (1)	Raudonės mstl. (Raudonė) (2)
Kybartų k. (Kybartai) (1)	Sausgirių k. (Sausgiria) (3 ^b)
Klartinės k. (Klartinė) (2)	Stakių k. (Stakiai) (4)
Milkūniškės k. (Milkūniškė) (1)	Stakių mstl. (Stakiai) (4)
Miškų k. (Miška) (4)	Šambaravos k. (Šambarava) (2)*
Naujininkų k. (Naujininkai) (2)	Vaičiuškų k. (Vaičiuška) (4)
Seredžiaus seniūnija	
Armeniškių k. (Armeniškiečiai) (2)	Padubysio II k. (Padubysys) (3 ^{4b})
Aukštrakio k. (Aukštrakis) (1)	Papartynų k. (Papartynai) (4)*
Belvederio k. (Belvederis) (1)	Pašilių k. (Pašiliai) (3 ^b)
Burbinės k. (Burbinė) (2)	Paupstalių k. (Paupstaliai) (3 ^{4b})
Burbiškių k. (Burbiskiai) (1)	Pavambalių k. (Pavambaliai) (3 ^{4b})
Dainaviškių k. (Dainaviškiai) (2)	Pavietavos k. (Pavietava) (2)*
Daugeliškių k. (Daugeliškiai) (1)*	Pieštvenų k. (Pieštvenai) (1)
Daujotų k. (Daujota) (3)	Pikčiūnų k. (Pikčiūnai) (1)
Domantų k. (Domanta) (3 ^b)	Ramovės k. (Ramovė) (1)
Eimučių k. (Eimučiai) (2)*	Rukšionių k. (Rukšioniai) (1)
Eimutiškės k. (Eimutiškė) (1)*	Rūstekonių k. (Rūstekoniai) (1)
Gadvaišų k. (Gadvaiša) (3 ^b)	Seredžiaus mstl. (Serdžius) (2)
Girkų k. (Girka) (4)	Skubų k. (Skuba) (4)
Goniūnų k. (Goniūnai) (1)	Spruktų k. (Sprukta) (4)
Grivančių k. (Grivačiai) (2)	Staciūnų k. (Staciūnai) (1)
Išlestakių k. (Išlestakiai) (3 ^b) arba (Išlestakiai) (1)*	Šapališkių k. (Šapališkiai) (1)
Jurgiškių k. (Jurgiskiai) (1)	Šilaitynės k. (Šilaitynė) (2)
Klausučių k. (Klausučiai) (2)	Vambalių k. (Vambaliai) (3 ^b)*
Klumpės vs. (Klumpė) (1)	Vitkūnų k. (Vitkūnai) (3)*
Merontiškių k. (Merontiškiai) (1)	Vyliaudų k. (Vyliauda) (3 ^a)
Motiškių k. (Motiškiai) (1)	Vosbutų k. (Vosbutai) (3 ^a)
Naciūnų k. (Naciūnai) (1)	Zabrano k. (Zabrānas) (2)
Paarmenio k. (Paarmenys) (3 ^{4b})	Žardiškių k. (Žardiškiai) (1)
	Žemaitaičių k. (Žemaitaičiai) (1)

Padubysio I k. (Padubysys) (3 ^{4b})	
Skirsnemunės seniūnija	
Antkalniškių k. (Antkalniškiai) (2)	Pilies I k. (Pilis) (4)
Girvalakių k. (Girvalakiai) (1)	Pilies II k. (Pilis) (4)
Jakaičių k. (Jakaičiai) (1)	Skirsnemunės k. (Skirsnemunė) (1)
Kaniūkų k. (Kaniūkai) (2)	Skirsnemuniškių I k. (Skirsnemuniškiai) (2)
Kartupėnų k. (Kartupėnai) (1)	Skirsnemuniškių II k. (Skirsnemuniškiai) (2)
Molynės k. (Molynė) (2)	Skirsnemuniškių III k. (Skirsnemuniškiai) (2)
Naubariškių k. (Naūbariškiai) (1)	Sliekiškių k. (Sliekiškiai) (1)
Naukaimio I k. (Naūkaimis) (1)	Šilinės k. (Šilinė) (2)
Naukaimio II k. (Naūkaimis) (1)	Švendriškių k. (Švėndriškiai) (1)
Paantvardžio k. (Paantvardys) (3 ^{4b})	Vencloviškių k. (Venclovaiškiai) (1)
Panemunės k. (Panemunė) (2)	Žvurių k. (Žvuriai) (4)
Smalininkų seniūnija	
Antšvenčių k. (Añtšvenčiai) (1)	Tetervinės vs. (Tetervinė) (2)
Endriusių k. (Endriušiai) (2)	Užbalių k. (Užbaliai) (1)
Kazikėnų k. (Kazikėnai) (1)	Užtilčių k. (Užtilčiai) (1)
Naudvario vs. (Naūdvaris) (1)	Vidkiemio k. (Vidkiemis) (1)
Smalininkų k. (Smaliniškai) (2)	Vilktakio vs. (Vilktakis) (1)
Smalininkų m. (Smaliniškai) (2)	
Šimkaičių seniūnija	
Akmeniškės k. (Akmeniškė) (2)	Paalsio II k. (Paalsys) (3 ^b)
Antanavos k. (Antanava) (2)	Pabebirvio I k. (Pabebirvys) (3 ^{4b})
Apolonovkos k. (Apolonovka) (2)*	Pabebirvio II k. (Pabebirvys) (3 ^{4b})
Artelių k. (Artėlės) (2)*	Paišlynio k. (Paišlynys) (3 ^{4b})
Aukštrakių k. (Aukštrakiai) (3 ^a)*	Pamituvio k. (Pamituvys) (3 ^{4b})
Aušgirio k. (Aušgirys) (3 ^a)	Paparčių k. (Papačiai) (2)
Baltraiškės k. (Baltraiškė) (1)*	Paskynų k. (Paskynai) (1)*
Barzdžių k. (Barzdžiai) (4)	Paulių k. (Pauliai) (4)
Baužų k. (Baužai) (4)	Pavidaujo k. (Pavidaujys) (3 ^{4b})
Bebirvų k. (Bebirvai) (3)	Peldžiūnų k. (Peldžiūnai) (1)
Bulzgeniškių k. (Bulzgeniškiai) (2)	Pleteriškės k. (Plėteriškė) (1)
Cigelnės k. (Cigelnė) (2)	Rievių k. (Rievai) (1)
Degimo k. (Degimas) (2)	Rupeikių k. (Rupėikiai) (1)*
Giegių k. (Gėgiai) (1)	Stulgių k. (Stulgiai) (4)
Griaužų k. (Griaužai) (4)	Šapališkės k. (Šāpališkė) (1)
Grigožiškės k. (Grigōžiškė) (1)	Šilišninkų k. (Šilišninkai) (1)
Jovališkės k. (Jōvališkė) (1)	Šilkalnio k. (Šilkalnis) (1)
Kalniškių k. (Kālniškiai) (1)	Šimkaičių k. (Šimkaičiai) (1)
Kalupių k. (Kalupiai) (3 ^b)	Šimkaičių mstl. (Šimkaičiai) (1)
Kazokų k. (Kazōkai) (2)	Vadžgirio k. (Vadžgirys) (3 ^b)
Kebiškių k. (Kebiškiai) (2)*	Vadžgirio mstl. (Vadžgirys) (3 ^b)
Kniečių k. (Kniečiai) (4)	Vidaujos k. (Vidauja) (1)
Lapgirių k. (Lapgiriai) (2)	Vidgirio k. (Vidgiris) (1)
Liudvinavos k. (Liudvinava) (2)	Volungiškės k. (Vōlungiškė) (1)

Medininkų k. (Mėdininkai) (1) Naukaimio k. (Naūkaimis) (1) Paalsio I k. (Paalsys) (3 ^b)	Zagriaužio k. (Zagriáužis) (1)* Žvirblaukio k. (Žvirblaukys) (3 ^b)*
Veliuonos seniūnija	
Akmeniškių k. (Akmeniškiai) (2) Antkalnės k. (Añtkalnė) (1) Bereiviškių k. (Berėiviškiai) (1) Birbiliškės k. (Biřbiliškė) (1) Džiaugių k. (Džiaugiaĩ) (4) Gausantiškių k. (Gausantiškiai) (2) Gervėnų k. (Gervėnai) (1) Gystėnų k. (Gystėnai) (1) Gricių k. (Griciaĩ) (4) Gudžiūnų k. (Gudžiūnai) (4) Kabučių k. (Kabučiai) (2) Kalvių k. (Kálviai) (1) Kelmickų k. (Kelmickaĩ) (4) Klangių k. (Klañgiai) (2) Liucinos k. (Liucinavà) (2)* Minelgų k. (Minelgaĩ) (4)	Paagliuonio k. (Paagliuonys) (3 ^{4b}) Pakalniškių k. (Pakalniškiai) (2) Pamituvio k. (Pamituvys) (3 ^{4b}) Papiškių k. (Pāpiškiai) (1) Pelučių k. (Pelučiai) (2) Pelutėlių k. (Pelutėliai) (2) Skardinės k. (Skardinė) (2) Stalorių k. (Staloriaĩ) (4) Šiaulių k. (Šiauliaĩ) (4) Škeršpylių k. (Škeršpỹliai) (2)* Tamošių k. (Tamošiaĩ) (4) Terespolio k. (Terėspolis) (1) Veliuonos mstl. (Veliuonà) (3) Zubrickų k. (Zubrickaĩ) (4) Želmenų k. (Želmenaĩ) (3 ^b) Žibintų k. (Žibintaĩ) (4)*
Viešvilės seniūnija	
Antupių k. (Añtupiai) (1) Apšriūtų k. (Apšriūtai) (1) Išdagų k. (Išdagaĩ) (3 ^b) Jūravos k. (Jūrava) (1) Kalvelių k. (Kalvēliai) (2) Leipgirių k. (Leipgiriaĩ) (3 ^a) Naumalūnio vs. (Naūmalūnis) (1)	Pagenaičių k. (Pagenáičiai) (1) Pagulbinių k. (Pagulbiniai) (1) Ridelkalnio k. (Ridelkalis) (1) Viešvilės k. (Viešvilė) (3 ^a) Viešvilės mstl. (Viešvilė) (3 ^a) Vilkdaubio vs. (Vilkdaubis) (1) Žardelių k. (Žardėliai) (2)

Pastabos:

Pirmuosiuose skliaustuose užrašytas sukirčiuotas vietovardis, o antruosiuose nurodyta to žodžio kirčiuotė.

Sutartiniai ženklai (santrumpos): m. – miestas, mstl. – miestelis, k. – kaimas, vs. – viensėdis.

* Nesutampa oficialiai vartojama kaimų pavadinimų kirčiavimo norma su dalies tos vietovės gyventojų realia vartosena:

Seniūnija	Oficialiai vartotina žodžio kirčiavimo norma	Realio žodžio vartosena tarp dalies tos vietovės gyventojų
Eržvilko seniūnija	K artupiai (1)	Kartup iaĩ (4)
	R ūdžiai (2)	Rud žiaĩ (4)
	Snieg õ niškė (1)	Sni ė goniškė (1)
	Taub ù čiai (2)	Ta ũ bučiai, Ta ũ bučiai (1)
Girdžių seniūnija	J ėrubiškiečiai (1)	Jer ù biskiečiai (1)
Jurbarkų seniūnija	Baln ė liškiečiai (1)	Baln i škiečiai (2)
	K riščiaviškė (1)	Kriš či āviškė (1)
	Vel ė niškė (1)	Vel i niškė (2)
Raudonės seniūnija	Dangu t iškė (2)	Dangu ũ iškė (1)
	Šambarav à (2)	Šambar ā va (2)

Seredžiaus seniūnija	Daū geliškiai (1)	Daugel i škiai (2)
	Eimū č iai (2)	Eimu č iai (4)
	Eimū i škė (1)	Eimut i škė (2)
	Papart yn ai (4)	Papart yn ai (1)
	Pavietav à (2)	Paviet ã va (2)
	Vambal ia i (3 ^b)	Va m baliai (1)
	Vitkū n ai (3)	Vitkū n ai (1)
Šimkaičių seniūnija	Apolonov kà (2)	Apolon ò vka, Apolon ó vka (1)
	Artē l ės (2)	Artē l ės (2)
	Aukš tr akiai (3 ^a)	Aū k štrakiai (1)
	Bal tr aitiškė (1)	Bal tr aitiškė (2)
	Ke bi škiai (2)	Kē bi škiai (1)
	Pā sk ynai (1)	Pask yn ai (4)
	Rupē i kiai (1)	Rupē i kiai (2)
	Zag ri aužis (1)	Zā g riaužis (1)
	Žvirblau k ys (3 ^b)	Žvirblau k is (1)
Veliuonos seniūnija	Škerš p yliai (2)	Škerš py liai (4)
	Liucinav à (2)	Lucin ã va (2)
	Žibint ai (4)	Žibi n tai (2)

Informacija apie Jurbarko rajono savivaldybės miestų, miestelių, kaimų ir viensėdžių pavadinimus ir jų kirčiavimą parengta pagal 2026 m. oficialią valstybės įmonės Registrų centro informaciją. Taip pat surinktieji duomenys papildomai patikrinti ir palyginti kituose informaciniuose šaltiniuose: 2002 m. Aldono Pupkio, Marytės Razmukaitės ir Ritos Miliūnaitės parengtame „Vietovardžių žodyne“, Visuotinėje lietuvių enciklopedijoje, Statistikos departamento duomenyne, interneto enciklopedijoje „Vikipedija“ (joje yra pateikti informaciniai šaltiniai, kuriuose nustatyta, kokio vietovardžio forma vartojama, kaip reikia tą vietovardį kirčiuoti) ir kt. Dėl kai kurių vietovardžių tarimo ir kirčiavimo buvo tartasi su seniūnijų darbuotojais, taip pat pateiktos papildomos užklauskos dirbtiniam intelektui.

Sąrašė pateikti tik Registrų centre esantys užregistruoti miestų, miestelių, kaimų ir vienkiemių pavadinimai. Istorinių ir neseniai panaikintų Jurbarko rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių pavadinimų šiame sąrašė nėra. Paskutinis Jurbarko rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių pavadinimų atnaujinimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu buvo atliktas 2017 m. (pakeista dalis pavadinimų, nustatyti naujų ir panaikinti buvusių gyvenamųjų vietovių pavadinimai).

Kodėl kartais nesutampa oficialiai patvirtintas vieno ar kito kaimo pavadinimo ištarimas su vietos gyventojų vartoseną? Ką daryti, kad būtų pakeistas kirčiavimas?

Kalbininkai, nustatydami vietovardžių normas, atsižvelgia į nusistovėjusius norminimo principus, kuriuos kūrė J. Balčikonis, K. Būga, A. Salys, A. Vanagas, V. Vitkauskas ir kiti mokslininkai. Taip pat tikrinama Lietuvių kalbos instituto Vardyno kartotekos informacija, analizuojami Lietuvių kalbos komisijos patvirtintų vietovardžių sąrašai, savivaldybių rekomendacijos, kalbos vartotojų pastabos (ypač dėl tam tikrų vietovardžių teritorinio išskirtinumo). Be to, lyginama, kokia tos gyvenamosios vietovės pavadinimo kilmė, kaip tas pavadinimas tariamas ir kirčiuojamas kituose Lietuvos regionuose.

Kartais būna sudėtinga nustatyti tikslią vietovardžio tarimo formą, nes žmonėms gana dažnai įtakos daro kitų vartojamų vardažodžių ištarimo ypatybės ar aplinkinių asmenų kitokia vartoseną – tada imama vieno ar kito kaimo pavadinimą ištarti netaisyklingai. Labiau besidomintieji kaimų pavadinimais jau šiame sąrašė tikrai ras ne vieną vietovardį, kurį jie ištartų savaip ir kitaip negu vietiniai (pavyzdžiui, nežiūrėdami į sąrašą, pabandykite nuspręsti, kurį žodžio skiemenį akcentuotumėte tardami: Ambručiai, Grivančiai, Gudžiūnai, Jūrava, Leipgiriai, Pagulbiniai, Pikeliai, Rykiškiai, Sausgiriai, Staciūnai; o tuomet jau pasitikrinkite oficialiame informacijos šaltinyje).

Taigi reikalingas išsamus tyrimas, kuriuo būtų išsiaiškinta, ar tai yra tik tarminis (šnektos) tarimas. O gal tą išskirtinumą sukėlė per paskutiniuosius dešimtmečius iš kitų vietovių atsikraustę gyventojai. Svarbiausia – kaip ištaria tą vietovardį tikrieji senbuviai. Bet juk ir vietiniai kartais pradeda kitaip tarti vietovardžius. Tik surinkus visą reikiamą informaciją, jau būtų galima nuspręsti: ar oficialiai įteisinti antrąjį to paties vietovardžio tarimą, ar pakeisti galiojančią normą, o gal tik šalia pagrindinės – oficialiajai vartosenai teikiamos formos – nurodyti ir šalutinius variantus, kuriuos būtų galima nelaikyti klaidomis ar prieštaraujančiais normai.

Klausimų ir neaiškumų tikrai atsiranda. Kodėl oficialiai Seredžiaus seniūnijoje yra įteisinti Vitkūnai (3), o Utenos krašte – Vitkūnai (1)? Kokia pirminė žodžio reikšmė lėmė, kad 6 savivaldybėse (tarp jų – ir Jurbarko) yra Rūdžių k. (žodis kirčiuojamas pagal 2 kirčiuotę), o keturiose jau Rudžių k. (kirčiuotume pagal 4 kirčiuotę)? Ar tikrai Šimkaičių seniūnijoje turi būti Artėlės (2) kaimas, kai dažnas pasakome Artėlės (2) kaimas? Kurie gyventojai (Girdžių ar Jurbarkų seniūnijos) taisyklingiau vartoja savo kaimo pavadinimą: Jerubiškiai ar Jėrubiškiai? O gal kai kurie pavadinimai būtent yra išsaugoję istorinio (etimologinio) kirčiavimo pėdsakus, nors vietiniai žmonės taip jau ir nebetaria? Pasitelkus į pagalbą dirbtinį intelektą pabandyta aiškintis Jurbarkų seniūnijos kaimo pavadinimo Kriščiaviškė kilmę. Rasti atsakymą, kuris padėtų tiksliai nustatyti žodžio prasmę, o per ją ir taisyklingą pavadinimo ištariimą, tikrai sudėtinga. Tai galbūt krikščioniškos asmenvardinės kilmės kaimo pavadinimas, bet tos hipotezės patvirtinimui jau reikėtų išsamių tyrimų, archyvinių dokumentų peržiūrų.

Galbūt kai kas jau dabar pagalvos, kad reikėtų keisti ir vietovardžio Jurbarkas kirčiavimą, nes beveik kasdien, deja, galima išgirsti vietininko linksnio formą klaidingai ištariant Jurbarkę (kaip 1 kirčiuotės). Taisyklingai, kaip įprasta norminiam 3^a kirčiuotės žodžiui, reikėtų ištarti taip – Jurbarkė. Būtent taip taria senieji Jurbarko gyventojai, kalbininkai, profesionalūs radijo ir televizijos žinių pranešėjai.

Apie Jurbarko krašto vietovardžių taisyklingą kirčiavimą informacijos (str. „Kur buvome – Jurbarkę, Jurbarkę ar Jurbarkė? Kur važiuosime – į Smalininkus ar Smalininkus?“) galima rasti savivaldybės interneto svetainės www.jurbarkas.lt skyriaus „Valstybinė kalba“ poskyryje „Kalbėjime ir rašyme taisyklingai“.

Kuo vadovautis, jeigu norima taisyklingai ištarti miestų, miestelių, kaimų ir viensėdžių pavadinimus?

Atsakymas trumpas – reikėtų atsižvelgti į nustatytą norminį kirčiavimą (pavadinimų vartoseną patikrinti oficialiuose informacijos šaltiniuose: Registrų centro duomenyne, Visuotinėje lietuvių enciklopedijoje ar leidinyje „Vietovardžių žodynas“).

Žinoma, reikėtų nepamiršti ir kelių kitų aplinkybių:

1. Kai kurių vietovardžių kirčiavimas kartais nustatomas pagal dabartinę žodžių darybą, o vietinė (tarmiška) tradicija gali ir nesutapti su dokumentuose sunormintu variantu.

2. Tradicinis vietinis kaimo pavadinimo ištariamas (kirčiavimas) istoriškai gali būti žymiai senesnis už dabartinę normą (tuomet reikėtų surinkti faktinę medžiagą ir inicijuoti diskusijas su Valstybine lietuvių kalbos komisija dėl tyrimo atlikimo ir sprendimo dėl pavadinimo normos išsaugojimo arba pakeitimo).

3. Bendraudami tarpusavyje buityje ir pasakydami vietovardžius tarmiškai (savo krašto šnektą) mes tikrai kokių nors reikalavimų nepažeisime, bet tai, kas tikrai priimtina tarmėje ar šnektose, gali nederėti oficialioje kalboje.

Be to, negalima atmesti ir tikimybės, kad įteisinta norma gali būti klaidinga – juk niekas nėra apsaugotas nuo klaidų.

Mums visiems verta dar kartą atidžiai peržiūrėti savo Jurbarko krašto vietovių, ypač kaimų, pavadinimus ir jų ištariimą. Gyvoji vietinių gyventojų vartoseną ir tikri istoriniai faktai būtų itin svarbūs tuomet, kai reikėtų patikslinti pavadinimo tarimą ir reglamentuoti to žodžio kirčiuotę.

Dokumentų ir viešųjų ryšių skyriaus vyr. specialistas Antanas Gvildys